

Sosiaali- ja terveyslautakunta	§ 69	01.09.2015
Kaupunginhallitus	§ 186	23.09.2015

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lisämääräraha-anomus vuodelle 2015

53/02.02.00/2015, 925/05.00/2014

SOTE 01.09.2015 § 69

Sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarvion toimintakatteen toteuma heinäkuun 2015 tilanteessa on 15,14 miljoonaa euroa (65,9% talousarviosta), kun hyväksyttävä taso talousarvion tasaiseen toteumavauhtiin nähden olisi noin 58%. Toimialan tulot ovat toteutuneet 60,4 -prosenttisesti (1,93 miljoonaa euroa) ja menot vastaavasti 65,2 -prosenttisesti (18,15 miljoonaa euroa). Viime vuoden vastaavaan tilanteeseen nähden menot ovat nousseet 7,2%.

Heinäkuun toteuman perusteella voidaan arvioida, että lautakunta ei tule vuoden 2015 osalta pysymään talousarviossa, vaan kaupunginvaltuustolta joudutaan anomaan lisämäärärahaa. Sosiaali- ja terveyslautakunnan käyttötalouden ennuste vuodelle 2015 heinäkuun tilanteen mukaisesti on seuraava:

Hallinto:

Toimintakate tulee liittamaan budjetin (653 000 euroa). Toteuma-arvio on 609 650 euroa.

Sosiaalipalvelut:

Sosiaalipalvelujen käyttötalouden toteuman odotetaan ylittävän talousarvion. Tulojen toteumaksi arvioidaan 802 000 euroa (TA 594 000). Menojen toteumaksi arvioidaan 7 102 600 euroa (TA 5 596 000). Näin ollen toimintakatteen toteumaennuste on 6 300 600 euroa. Tämä ylittää talousarvion (5 003 000 euroa) noin 1 299 600 eurolla (n. 26%).

Vuoden 2014 tilinpäätökseen verrattuna ennusteen mukainen kasvu on noin 20%

Sosiaalipalvelujen ylitys johtuu viime vuoden tapaan palvelujen ostojen ja toimeentulotukimenojen toteuman kasvusta. Vuonna 2015 kustannuksia on lisännyt edellä mainittujen ohella Kelan pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatukea koskevat "sakkomaksut". Ostopalvelujen kohdalla ylitykset tapahtuvat lastensuojelun laitoshuollossa, vammaispalveluissa ja kehitysvammahuollon palveluissa. Lastensuojelussa uusia sijoituksia on jouduttu tekemään loppuvuoden 2014 aikana, mikä näkyy myös vuoden 2015 osalta kasvaneina kustannuksina. Kehitysvammahuollon palveluissa ylitykset johtuvat myös osaltaan loppuvuodesta 2014 alkaneista uusista asumispalvelun ja esimerkiksi päivä- ja työtoiminnan asiakkuuksien alkamisesta.

Sosiaalipalvelujen kustannuksia yritetään erityisesti pitkällä aikavälillä hillitä

esimerkiksi lastensuojelun ennaltaehkäiseviä palveluita korostamalla. Laitossijoitukset ovat aina viimesijainen ja erittäin kallis vaihtoehto. Uuden sosiaalihuoltolain myötä on mahdollista tarjota juuri näitä ennaltaehkäiseviä perhepalveluita aiempaa kevennetymmin keinoin. Vammaispalveluissa ja kehitysvammahuollossa palvelut ovat pääsääntöisesti lakisääteisiä ja joudutaan toteuttamaan ostopalveluina. Tällöin kaupungin mahdollisuus vaikuttaa varsinkin vaativimpien palvelujen tuotantoon ja kustannuksiin on usein rajallinen. Vammaisten lakisääteisten henkilökohtaisen avun palvelujen kustannuksia voidaan pyrkiä hillitsemään palvelusetelimallin avulla.

Päihdepalvelujen osalta sosiaalipalvelujen tulosalueella on otettu käyttöön linjaus, jonka mukaisesti kalliita laitostuntoutuksia myönnetään ainoastaan nuorille ja perheellisille henkilöille. Tällä linjauksella kustannuksia on saatu hillittyä. Kelan työmarkkinatukea koskevia sakkomaksuja (toteumaennuste 230 000 euroa vuonna 2015) voidaan pyrkiä alentamaan työllistämistoimenpitein.

Vanhuspalvelut:

Vanhuspalvelujen käyttötalouden toteuman odotetaan ylittävän talousarvion. Tulojen toteumaksi arvioidaan 2 363 000 euroa (TA 2 015 000). Menojen toteumaksi arvioidaan 9 704 000 euroa (TA 8 694 000). Näin ollen toimintakatteen toteumaennuste on 7 341 000 euroa. Tämä ylittää talousarvion (6 679 000 euroa) noin 662 000 eurolla (n. 10%).

Vuoden 2014 toteumaan nähden arvioitu toteuma kasvaa noin 6,5%

Vanhuspalvelujen ylitys koostuu henkilöstökulujen lievästä ylitymisestä, palvelu- ja tarvikeostojen sekä omaishoitajapalkkioiden arvioidusta toteumasta. Vanhuspalvelujen budjetti vuodelle 2015 on laadittu kireäksi, joten ylitykselle on ollut merkittävä riski koko vuoden ajan. Esimerkiksi vanhusten palveluasumisen ostot on budjetoitu 21 paikan mukaan, ja tällä hetkellä paikkoja joudutaan ostamaan 29:lle asiakkaalle. Lisäys johtuu palvelujen kysynnän kasvusta tilanteissa joissa kaupungin omissa yksiköissä ei ole tilaa.

Asumispalvelujen ostopalvelupaikkojen kustannuksia voidaan hillitä esimerkiksi keväällä 2015 käyttöön otetun palvelusetelimallin avulla. Lisäksi kaupungin omien yksikköjen vähittäinen siirtyminen tehostetun palveluasumisen yksiköiksi alentaa yksiköiden nettokustannuksia. Tämä on 1.1.2015 alkaen tehostetun palveluasumisen yksiköksi muutetun Villa Anemonen kohdalla jo nähtävissä. Tarvikeostojen osalta kaupunki liittyy 1.10.2015 alkaen HUS-logistiikan hoitotarvikkeita koskeviin hankintasopimuksiin. Tehtyjen arvioiden mukaan tästä on odotettavissa säästöjä.

Erikoissairaanhoito:

Erikoissairaanhoitoon on vuodelle 2015 budjetoitu 8 miljoonaa euroa. HUS:in ennuste Kauniaisten vuoden 2015 toteumaksi on tässä vaiheessa noin 8,3 miljoonaa euroa. Ennusteen laatiminen ja erikoissairaanhoidon kustannuksiin vaikuttaminen on kaupungille erityisesti lyhyellä tähtämellä

vaikeaa. Erikoissairaanhoidon palvelujen toteumassa on alkuvuoden 2015 aikana ollut jopa 13%:n kasvu suhteessa vuoden takaiseen tilanteeseen. Kasvu johtuu kuitenkin muutamista yksittäisistä kalliista hoidoista, joten palvelujen laskutuksen voidaan olettaa ainakin jossain määrin tasaantuvan vuoden edetessä. Erikoissairaanhoidon kustannuksissa näkyy kuitenkin selkeästi Kauniaisten väestön ikääntyminen, mistä johtuen palvelujen käytön ei voitane olettaa merkittävästi vähentyvän tulevaisuudessa. Erikoissairaanhoidon viime vuoden sekä alkuvuoden laskutuksen toteumaan perustuva laskennallinen arvio toteumaksi vuonna 2015 on 8 760 000 euroa.

Terveysdenhuolto:

Terveysdenhuollon käyttötalouden toteuman ennustetaan alittavan talousarvion. Tuloennuste on 548 000 euroa. Menojen ennustetaan ylittävän talousarviossa (3 743 000 euroa) määritetyn tason ollen 3 831 000 euroa. Toimintakatteeksi muodostuu arvion mukaisesti 3 283 000 euroa. Tämä alittaa talousarviossa määritellyn tason noin 169 000 eurolla.

Suun Terveysdenhuolto:

Myös Suun terveysdenhuollon ennustetaan alittavan talousarvion. Tuloennuste on 456 000 euroa. Menojen ennustetaan ylittävän talousarviossa määritellyn tason (1 226 000) ollen 1 329 000 euroa. Toimintakatteen 873 000 euroa ennustetaan alittavan talousarvion noin 59 000 eurolla.

Sosiaali- ja terveystoimi:

Kaupunginvaltuusto on 8.6.2015 § 44 myöntänyt sosiaali- ja terveystoimelle 82 600 euron suuruisen lisämäärärahan uusien vakanssien perustamisen johdosta. Vakansseihin korvamerkittyä määrärahaa ei ole huomioitu edellä esitetyssä tarkastelussa. Koko sosiaali- ja terveystoimen käyttötalouden toteuma-arvioksi muodostuu edellä esitetyn perusteella:

Tulot: 4 169 000 euroa

Menot: 31 336 250 euroa

Toimintakate: 27 167 250

Arvioitu toimintakate ylittää talousarvion 2 450 250 eurolla. Arvioitu ylitys tarkoittaa vuoden 2014 tilinpäätökseen verrattuna 9,7 %:n kasvua.

Sosiaali- ja terveystoimija:

Lautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se myöntää selostuosassa esitetyin perustein sosiaali- ja terveystoimelle 2 450 250 euron lisämäärärahan vuoden 2015 talousarvioon. Tulosaluekohtaisesti lisämääräraha jakaantuu seuraavasti:

Sosiaalipalvelut: 1 299 600 euroa

Vanhuspalvelut: 662 000 euroa

Erikoissairaanhoido: 760 000 euroa

Hallinto: - 43 350 euroa

Terveystenhoolto: - 169 000 euroa

Suun terveystenhoolto: - 59 000 euroa

Päätös:

Lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

KH 23.09.2015 § 186

Todettakoon, että KV (17.11.2014) myönsi yhteensä 1 626 000 euron lisämäärärahan sosiaali- ja terveystoimelle erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalvelujen tulosalueille. Tämän lisäksi KV (16.3.2015) hyväksyi yhteensä noin 930 000 euron ylityksen vuoden 2014 käyttömenoihin jakautuen lähinnä sosiaalipalvelujen, vanhuspalvelujen ja erikoissairaanhoidon menoihin.

KJ:

KH päättää esittää KV:lle, että se myöntää esitetyin perustein sosiaali- ja terveystoimelle 2 450 250 euron lisämäärärahan vuoden 2015 talousarvioon. Tulosaluekohtaisesti lisämääräraha jakaantuu seuraavasti:

Sosiaalipalvelut:	1 299 600 euroa
Vanhuspalvelut:	662 000 euroa
Erikoissairaanhoido:	760 000 euroa

Hallinto:	-43 350 euroa
Terveystenhoolto:	-169 000 euroa
Suun terveystenhoolto:	-59 000 euroa

.....

Sosiaali- ja terveystoiminta selosti lisämäärärahatarpeiden muodostumista ja talousjohtaja esitteli sosiaali- ja terveystoimen menokehitystä vuosien 2011–2014 ajalta.

Asian yhteydessä käydyssä keskustelussa kaupunginhallituksen jäsenet toivat esille valtuustossa 16.3.2015 palautetun kysymyksen sosiaali- ja terveystoimien tuottamista koskevien vaihtoehtojen ja vaikutusten selvittämisestä ja toivoivat asian tarkastelua muun muassa esimerkkitapausten valossa.

Puheenjohtajan ehdotus valmistelun etenemistä ja vaihtoehtojen tarkastelua koskevan selostuksen saamisesta, hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi KH edellytti saavansa selostuksen sosiaali- ja terveystoimien tuottamista koskevien vaihtoehtojen ja vaikutusten tarkastelua koskevan valmistelun etenemisestä.